KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 30. april 2003

om statsstøtte ydet af Tyskland til Heckert Werkzeugmaschinen GmbH

(meddelt under nummer K(2003) 1326)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2003/591/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i henhold til ovennævnte artikel [1] og under hensyn til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Tyskland underrettede ved brev af 28. december 1999 Kommissionen om, at det havde ydet støtte til Heckert Werkzeugmaschinen GmbH. Støttesagen blev registreret under nr. NN 7/2000. Kommissionen anmodede om yderligere oplysninger ved breve af 21. januar 2000, 26. januar 2001 og 1. august 2001. Den modtog svar fra Tyskland med breve af 24. februar 2000, 29. maj 2001 og 6. september 2001.

(2) Kommissionen underrettede ved brev dateret den 28. december 2001 Tyskland om, at den havde besluttet at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, med hensyn til støtten og opfordrede de interesserede parter til at fremsende bemærkninger [2]. Herefter blev sagen registreret som C 93/2001. Kommissionen modtog bemærkninger fra Tyskland den 28. januar og 1. marts 2002.

II. BESKRIVELSE

1. Modtageren

(3) Sagen vedrører rednings- og omstruktureringsstøtte til Heckert Werkzeugmaschinen GmbH. Selskabet producerer værktøjsmaskiner og er specialiseret i fremstilling af fræsere. Det er beliggende i Chemnitz i delstaten Sachsen, der er et støtteområde ifølge traktatens artikel 87, stk. 3, litra a). HWG er opstået af det tidligere statsejede »Kombinat Fritz Heckert«.

A. *Privatiseringen*

(4) »Kombinat Fritz Heckert« overtoges i 1991 af den tyske Treuhandanstalt (»THA«) og blev omdøbt til Heckert-Chemnitzer Werkzeugmaschinen GmbH (»H-CW«).

(5) Efter et offentligt og ubetinget udbud blev de vigtigste dele af værktøjsmaskinproduktionen den 24. september 1993 under navnet Heckert Chemnitzer Werkzeugmaschinen GmbH (»HCW«) solgt til Traub AG, Reichenbach. Købsprisen var 7 mio. DEM (3,57 mio. EUR). HCW beskæftigede på det tidspunkt 420 medarbejdere.

(6) I forbindelse med privatiseringen modtog selskabet støtte på i alt ca. 81,6 mio. EUR på grundlag af godkendte ordninger. Disse foranstaltninger omfattede bl.a. videreførelse af garantier for kassekreditter og kautionsforpligtelser på 11 mio. DEM (5,6 mio. EUR), som oprindeligt var blevet ydet af Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (»BvS«) før privatiseringen. 80 % af disse garantier og kautioner blev overtaget af delstaten Sachsen og forbundsmyndighederne [3].

(7) Traub AG kom i 1995 i finansielle vanskeligheder. Som følge af Traub AG's dårlige resultater indefrøs bankerne alle gruppens kreditlinjer. Ved udgangen af 1996 tvang den deraf følgende mangel på likviditet Traub AG og HCW til konkurs. På dette tidspunkt beskæftigede HCW 640 medarbejdere.

B. *Virksomhedens videreførelse under konkursbehandlingen*

(8) Kurator besluttede at videreføre HCW's aktiviteter med henblik på forberedelse til salg. Han grundlagde den 24. januar 1997 Heckert Werkzeugmaschinen GmbH (»HWG«) som salgsselskab for HCW. Grunden hertil var, at han ønskede at være på markedet med et selskab, der ikke var under konkurs. HWG skulle modtage og udføre nye ordrer, medens det konkursramte HCW fortsatte med at producere varer, der skulle sælges via HWG.

[1] EFT C 51 af 26.2.2002, s. 13.
[2] Se fodnote 1.
[3] Bundesbürgschaftsprogramm (Ost), SG (91) D/13344 af 15.7.1991 (N 297/91).

(9) Deutsche Bank ydede den 29. november 1996 en kredit på i alt 16 mio. DEM (8,16 mio. EUR) til det konkursramte selskab. Senere, den 13. juni 1997, øgedes kreditten med 12 mio. DEM (6,12 mio. EUR) for at sikre opfyldelsen af en af de største ordrer. Renterne for kreditten var 7,5 % p.a. og blev betalt den 15. februar 1998. Kreditten blev indtil 80 % garanteret af Forbundsmyndighederne og delstaten. Provisionen herfor androg 0,5 %, og garantien ophørte, samme dag som lånet blev tilbagebetalt.

(10) Den 7. august 1997 ydede BvS desuden virksomheden et lån på 9,5 mio. DEM (4,9 mio. EUR) til en rente på 6 %.

(11) Formålet med begge lån var at dække driftsomkostningerne under konkursbehandlingen.

C. *Salget af virksomheden til en ny investor*

(12) Den 16. juni 1998 solgte kurator HWG sammen med HCW's nødvendige produktionsaktiver til den schweiziske værktøjsmaskinproducent Starrag AG (»Starrag«). Købsprisen for HWG var på 50 000 DEM (25 510 EUR). Prisen for produktionsaktiverne var på 47,4 mio. DEM (24,2 mio. EUR).

(13) BvS gav i forbindelse med salget til Starrag afkald på tilbagebetalingen af ovennævnte lån på 9, mio. DEM (4,9 mio. EUR). Tyskland underrettede imidlertid den 10. maj 2001 Kommissionen om, at kurator havde tilbagebetalt lån og renter fuldt ud.

(14) Den 19. september 1998 ydede Deutsche Bank HWG et lån på 10 mio. DEM (5,1 mio. EUR), som blev offentligt refinansieret af Kreditanstalt für Wiederaufbau (»KfW«) under en af Kommissionen godkendt støtteordning ([1]). Lånet blev ydet for en periode på ti år til en rente på 3,75 %. Det skal tilbagebetales i 16 afdrag begyndende ultimo februar 2001.

(15) Endelig modtog HWG også investeringsstøtte på 13,28 mio. DEM (6,78 mio. EUR) samt en investeringspræmie på 499 800 DEM (255 000 EUR) i overensstemmelse med støtteordninger godkendt af Kommissionen ([2]).

2. **Beslutningen om indledning af proceduren under traktatens artikel 88, stk. 2**

(16) I beslutningen om at indlede undersøgelsesproceduren vurderedes støtten på grundlag af rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([3]). Da støtten blev ydet, før de nye rammebestemmelser trådte i kraft i 1999 ([4]), blev den vurderet på grundlag af de gamle rammebestemmelser fra 1994.

(17) I forbindelse med indledningen af proceduren gav Kommissionen udtryk for tvivl med hensyn til følgende forhold:

a) om garantierne på 11 mio. DEM (5,6 mio. EUR) for kassekreditterne og kautionsforpligtelserne, der ydedes i forbindelse med privatiseringen, var i overensstemmelse med ovennævnte rammebestemmelser. Det var især tvivlsomt, om forbundsmyndighederne og delstaten kunne yde garantien i fællesskab, og om foranstaltningen bestod af en delvis og tidsmæssigt begrænset garanti i overensstemmelse med bestemmelserne

b) om den 80 %-garanti i forbindelse med forhøjelsen af kreditten fra Deutsche Bank fra 16 mio. DEM (8,16 mio. EUR) til 28 mio. DEM (14,3 mio. EUR), der ved indledningen af proceduren blev vurderet som redningsstøtte, overholdt kriterierne i rammebestemmelserne

c) om KfW-refinansieringen af lånet fra Deutsche Bank på 10 mio. DEM (5,1 mio. EUR), og især renten på 3,75 %, herunder tilbagebetalingsvilkårene med oprindeligt to et halvt års afdragsfrihed, var i overensstemmelse med rammebestemmelserne

d) om BvS-lånet på 9,5 mio. DEM (4,9 mio. EUR), der ved indledningen af proceduren blev vurderet som redningsstøtte, kan betragtes som en engangsredningsaktion, og om det overholdt de frister for tilbagebetaling, der er fastsat i rammebestemmelserne

(18) I forbindelse med Tysklands påstand om, at foranstaltningerne blev ydet som omstruktureringsstøtte og derfor kunne betragtes som forenelige med fællesmarkedet, gav Kommissionen udtryk for tvivl om, hvorvidt støttemodtageren efter rammebestemmelserne var berettiget til at modtage omstruktureringsstøtte.

III. **TYSKLANDS BEMÆRKNINGER**

(19) Tyskland fremsendte under undersøgelsesproceduren følgende yderligere og reviderede oplysninger:

1. **Vedrørende garantierne i forbindelse med privatiseringen**

(20) Tyskland meddeler Kommissionen, at der i forbindelse med garantierne for lånene på 11 mio. DEM (5,6 mio. EUR), som blev ydet ved privatiseringen, pr. 21. februar 1995, var tale om simpel kaution for 65 % — og ikke 80 % — indtil 31. december 2002. Fra 31. december 1999 faldt garantien med 25 % årligt.

([1]) KfW-Mittelstandsprogramm, SG (96) D/3473 af 29.3.1996 (NN 37/95).
([2]) 27. fælles rammeplan for forbedring af de regionale erhvervsstrukturer (investeringslån), SG (1999) 03472 af 17.5.1999 (C 84/98). Investitionszulagengesetz 1996 (investeringspræmie), SG (96) 3794 af 11.4.1996 (N 494/A/95).
([3]) EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.
([4]) EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

(21) Opdelingen af garantiforpligtelsen mellem forbundsmyndighederne og delstaten i forholdet 60:40 betegnes som en intern foranstaltning, der ikke havde indflydelse på ordningens samlede støtteloft, som Kommissionen fik meddelelse om med brevet af 26. juni 1995.

2. **Vedrørende garantien for 80 % under den samlede konkursbehandling**

(22) Hertil erklærer Tyskland, at den var blevet givet under samme støtteordning som tidligere garantier ([1]) og derfor ikke skal vurderes som ad hoc-redningsstøtte.

3. **Vedrørende det under konkursbehandlingen KfW-refinansierede lån fra Deutsche bank**

(23) Hertil meddeler Tyskland Kommissionen, at kun 96 % effektivt blev udbetalt til virksomheden, selv om 100 % af det nominelle beløb skulle tilbagebetales. Derfor blev lånet ydet til en effektiv rente på 4,58 %.

(24) Desuden fremhæver Tyskland, at lånet blev refinansieret i overensstemmelse med »Mittelstandsprogramm Ost« ([2]), hvorefter der indtil afslutningen af 1998 kunne ydes en 0,25 % lavere rente i forhold til »Mittelstandsprogramm West«. Forskellen på de rentesatser, der blev anvendt af KfW, og Kommissionens referencesats skyldes ifølge Tyskland, at markedsrenten på det pågældende tidspunkt var faldende, og at referencesatsen kun tilpasses med lange mellemrum.

(25) Desuden henviser Tyskland til, at amortiseringen ifølge »Mittelstandsprogramm Ost« begynder efter 2½ år.

4. **BvS-lånet under konkursbehandlingen**

(26) Tyskland fremførte med hensyn til BvS-lånet på 9,5 mio. DEM (4,9 mio. EUR), der blev ydet under konkursbehandlingen, at det var foreneligt med rammebestemmelserne for redningsstøtte. Det er Tysklands opfattelse, at det i tilfælde, hvor støttemodtageren er under konkurs, er irrelevant at fokusere på amortiseringsfristen, fordi tilbagebetalingen i disse tilfælde sker af provenuet fra konkursbehandlingen. Dette vil almindeligvis føre til forsinket tilbagebetaling. Desuden understreger Tyskland, at lånet udelukkende blev brugt til videreførelse af driften i det konkursramte HCW.

IV. **VURDERING**

1. **Garantierne i forbindelse med privatiseringen**

(27) Med hensyn til garantierne for kassekreditterne på 5,5 mio. DEM og kautionsforpligtelserne på 5,5 mio. DEM, som blev stillet til rådighed af forbundsmyndighederne og delstaten Sachsen i forbindelse med privatiseringen, skal anføres, at garantier for investeringskreditter og tidsbegrænsede driftskreditter på indtil 80 % er lovlige ifølge den nævnte ordning.

(28) Kommissionen baserer sig på de tyske oplysninger om, at garantierne kun dækkede 65 % af kreditterne og indtil 31. december 2002. Desuden skal det fastslås, at den interne opdeling mellem forbund og delstat — som Kommissionen fik meddelelse om med brev af 26. juni 1995 — ikke har bidraget til at ændre støtteloftet eller andre tillæg ifølge ordningen. Derfor synes disse foranstaltninger at opfylde bestemmelserne i den pågældende ordning og ikke kræve vurdering under denne beslutning.

2. **80 %-garanti under konkursbehandlingen**

(29) Ved procedurens indledning blev den offentlige garanti på 80 % i forbindelse med forhøjelsen af Deutsche Bank-lånet fra 16 mio. DEM (8,16 mio. EUR) til 28 mio. DEM (14,3 mio. EUR) vurderet som redningsstøtte, og Kommissionen var i tvivl om, hvorvidt betingelserne for ydelse af redningsstøtte var opfyldt.

(30) Efter procedurens indledning meddelte Tyskland, at garantien var ydet efter samme garantiordning som førnævnte garantier. Kommissionen fastslår, at der er tale om en tidsbegrænset 80 % garanti for en tidsbegrænset driftskredit, der synes dækket af ordningen og derfor ikke behøver yderligere vurdering.

3. **Det af KFW refinansierede Deutsche Bank-lån under konkursbehandlingen**

(31) Vedrørende dette spørgsmål tager Kommissionen de oplysninger, som Tyskland har fremsendt efter procedurens indledning til efterretning, hvorefter lånet blev ydet til en effektiv rentesats på 4,58 %. Desuden opfylder foranstaltningen det for Østtyskland gældende program, hvorefter 2½ tilbagebetalingsfrie år er tilladt, og renten kan sænkes med 0,25 % i forhold til den ordning, der gælder for Vesttyskland. I denne forbindelse kan det også konstateres, at lånet blev ydet på et tidspunkt, hvor renten var faldende, og Kommissionens referencesats, der i september 1998 stadig lå på ca. 5,94 %, blev tilpasset i november 1998 til 4,87 %.

(32) På baggrund heraf synes foranstaltningen at opfylde bestemmelserne i »Mittelstandsprogramm« og ikke kræve yderligere vurdering.

([1]) Bundesbürgschaftsprogramm (Ost), SG (91) D/13344 af 15.7.1991 (N 297/91).
([2]) KfW Mittelstandsprogramm Ost, SG (96) D/3475 af 29.3.1996 (NN 24/96).

(33) Som følge deraf behøver de foranstaltninger, der er i overensstemmelse med de godkendte ordninger, ikke at vurderes nærmere på baggrund af denne beslutning.

(34) I overensstemmelse dermed kan kun det BvS-lån på 9,5 mio. DEM (4,9 mio. EUR), der blev ydet i 1997 under konkursbehandlingen, betragtes som ad hoc-støtte.

4. **BvS-lånet ydet under konkursbehandlingen**

(35) Kommissionen konstaterer, at den nævnte ad hoc-støtte, dvs. BvS-lånet på 9,5 mio. DEM (4,9 mio. EUR) i mellemtiden er blevet tilbagebetalt med en rente på 6 %. Den noterer ligeledes, at Kommissionens referencesats, der bruges til at fastsætte den rente, der skal betales ved tilbagekrævning af støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, på lånets ydelsestidspunkt var 5,54 %.

(36) På denne baggrund konkluderer Kommissionen, at den potentielt uforenelige statsstøtte, dvs. BvS-lånet på 9,5 mio. DEM (4,9 mio. EUR), er blevet tilbagebetalt, og at alle potentielle konkurrencefordrejninger som følge af denne støtte derfor er blevet fjernet.

V. **KONKLUSION**

(37) Undersøgelsesproceduren ifølge traktatens artikel 88, stk. 2, er således blevet overflødig med hensyn til denne foranstaltning —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Undersøgelsesproceduren ifølge traktatens artikel 88, stk. 2, der indledtes den 20. december 2001 vedrørende en støtte, som Tyskland har ydet Heckert Werkzeugmaschinen GmbH, Chemnitz, er afsluttet.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. april 2003.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen